

HET NIEUWS VAN TOEN

familiae de nostris

MAART 2023

www.twa2.nl

EDITIE 9

FOCKO UKENA

Afbeelding: Focko Ukena

VERVOLG UIT DEEL 8

In 1426 verslaat hij in de slag bij Deteren de aartsbisschop van Bremen, één der bondgenoten van Occo II. In 1427 verslaat hij de Groningers, eveneens bondgenoten van Occo. Deze slag wordt gestreden bij Oterdum. In deze strijd staan de Ommelanders, die de kans schoon zien de gehate stad een hak te zetten hem trouw ter zijde. Hun succes is groot. In deze slag vallen er veel Groningers en wordt hun aanvoerder gevangen genomen.

Focco heeft te Oterdum een burcht, die aan zijn vrouw behoort en hier vindt hij dus dadelijk een vast punt, van waaruit hij de strijd kan aanbinden. Op weg naar Oterdum beginnen de Groningers maar vast met een aanval op het niet bezette Dijkhuizen en roven er alles uit wat maar enige waarde heeft. Ook het Johannierklooster van Heveskesklooster wordt aangevallen en grotendeels verwoest. De kloosterlingen vluchten naar de stad Groningen. In 1428 heeft de stad die vernielpartij lelijk moeten bezuren, want dan moet aan Focco schadevergoeding worden betaald. Een derde overwinning wordt door Focco behaald op de Wilde Akkers in Oost Friesland. Dit is ook in 1427, slechts drie weken na de slag bij Oterdum. Occo II wordt hier niet alleen verslagen maar ook gevangen genomen. Hij wordt in Leer in Focco's burcht opgesloten.

Het oude huis Tom Broke wordt gesloopt en tot de grond toe verwoest. Na deze schitterende overwinning staat Focco op het toppunt van zijn macht. Weliswaar heeft hij zich nooit hoofddeling van Oost-Friesland mogen noemen, maar hij is het wel. Hij heerst niet alleen over het land van Oost Friesland, doch ook over het land tussen Eems en Lauwers. Hij geeft aan dat land, waarin de

goederen van zijn vrouw Hiddeke liggen, zijn beroemde Willekeuren, die rechtspraak, bestuur en dijkwezen regelen en deze streken aan de invloed van Groningen onttrekken.

Zo heerst hij van de Lauwers tot de Weser oppermachtig! Maar dan keert de wispelturige Fortuna hem de rug toe. De Cirksena's verschijnen op het toneel en komen voor de gevangen Occo op. Focco trekt zich terug in zijn sterke burcht te Leer, maar wordt daar door een sterke strijdmacht ingesloten. Toch weet hij door nacht en nevel dwars door het leger van zijn vijanden te ontkomen. Nu wordt ook Focco's burcht verwoest en met de grond gelijk gemaakt. Zijn kansen staan helemaal niet zo gunstig. Zijn eigen onderdanen hebben zich bij zijn tegenpartij aangesloten. Aan zijn zoon Tyo op Edramoor in Mormerland heeft hij niet veel. Ook Udo en Uko kunnen geen hulp bieden. Of de Ommelanders hem nog op het goed van zijn vrouw Hiddeke zullen dulden, is nog de vraag. In elk geval zullen ze hem niet graag in een nieuw avontuur over de Eems willen volgen. Toch bestookt Focco een tijdlang, van het Munsterse Sticht uit, zijn tegenstanders op gevaarlijke strooptochten, die hem veel buit opleveren en die zijn naam als de 'flegende' ruiter hebben gevestigd. Maar weldra moet hij wijken naar Groningerland. En daar zit nu de trotse adelaar gevangen. Alles wat hij in Oost Friesland heeft bezeten aan burchten en landerijen moet hij achterlaten. Ook zijn beide zoons Uko en Udo en zijn schoonzoon Sibet moet hij achterlaten. Zij zijn in 1433 gesneuveld. In de slag bij Bargerbur bij Norden wordt in dat jaar voorgoed afgerekend met de macht van Focco's aanhangers en hierdoor wordt de oude vechtersbaas voor altijd de kans ontnomen tot

herstel van zijn vroegere machtspositie. Zijn droom van roem en grootheid is ten einde. Slechts een paar kleine plekje grond, hier en daar in de weilanden verstrooid, vormen het gebied, waar hij heersen mag.

Van de kinderen uit zijn eerste huwelijk brengt hij alleen Amke, de weduwe van Sibet, mee naar de Ommelanden. De kinderen uit het tweede huwelijk zijn er alleen. Amke heeft spoedig haar weduwenkleed afgelegd en is hertrouwd met Evert Sickinge, de man, die in het midden van de 15e eeuw herhaaldelijk voorkomt als proost van Loppersum en hoofddeling te Winsum.

Tyo is vermoedelijk met de vijanden van zijn vader tot overeenstemming gekomen en is in Oost Friesland gebleven. Zo heeft tenslotte deze Napoleon in zakformaat ook zijn St. Helena gevonden. Lang heeft hij het in ballingschap niet uitgehouden. In 1435 is hij op 29 augustus op de borg Dijkhuizen gestorven. Hij is vervolgens begraven of bijgezet in of bij de Augustijner kerk te Appingedam. Als de kerkvoogdij van Appingedam in 1705 de oude bouwvallige Augustijner kerk willen afbreken, is daartegen verzet gekomen van mevrouw Ripperda uit Oosterwijtwerd, een nakomlinge van Focco Ukena. Zij heeft toen met de kerkvoogden gecontracteerd, dat de zuidmuur van die kerk, langs het kerkhof, zal blijven staan. Welk belang kan mevrouw Ripperda daar bij gehad hebben? Hierop lijkt maar één antwoord mogelijk: bij die zuidmuur moet de grafkelder of het graf van Focco Ukena geweest zijn. En de plaats daarvan heeft zij in ere willen houden. Focco's nagedachtenis wordt ook door zijn nageslacht geëerd door de instandhouding van een brokstuk van de zuidelijke muur van de borg Dijkhuizen.

Makkum

Geboorteplaats van veel Horjussen

Makkum vanaf 400 meter hoogte, eind jaren '30

Het dorp Makkum was ontstaan op een terp en was een boerendorp. Iets zuidelijk was een andere nederzetting ontstaan, Statum geheten. Statum groeide langs de plek waar de Grootte Zijlroede uitmondde in de Zuiderzee als de grotere handelsplaats. Toch groeide ook Makkum mee. De twee zijn uiteindelijk samengegroeid, waarbij Makkum de naamgever werd van de plaats.

De oudste vermelding van Makkum dateert uit de 10e eeuw. Een monnik van het Duitse klooster Fulda benoemde het in het Hoogduits van een kopie uit 944 als Maggenheim. In de 13e eeuw werd de plaats vermeld als Mackengum, in 1379 als Mackinghe en in 1482 als Mackum.

De plaatsnaam zou verwijzen naar het feit dat het een woonplaats (heem/um) van de persoon Maggo of Makko was.

De plaats werd ook wel aangeschreven als Makkum op it strân (Makkum op het strand) en Makkum oan see (Makkum aan Zee). Dit was ter onderscheiding van de buurtschap Makkum wat verderop, die ook wel Makkum op it lân wordt genoemd, dat Makkum op het land betekent. Ook eventueel ter onderscheiding van Makkinga.

In de middeleeuwen had Makkum de bijnaam "Poort naar de Zuiderzee". Dit was te danken aan de door een kloosterorde aangelegde sluizen waaraan de plaats zich ontwikkelde.

De Gouden Eeuw van Makkum startte in de 17e eeuw en duurde tot de 18e eeuw. Makkum was een belangrijk bedrijvigheids- en handelscentrum, inclusief steenbakkerijen, tegelbakkerijen, hout, olie, papier en pelmolens, scheepswerven en schelpkalkovens. De schelpkalkbranderijen waren de belangrijkste pijlers voor de welvaart van Makkum. Veel mensen waren hier werkzaam.

Deze metselkalk van hoge kwaliteit werd onder andere gebruikt bij de bouw van huizen in Amsterdam. Het transport van het basismateriaal en de eindproducten gebeurde per schip en als gevolg daarvan floreerde de scheepvaart en de scheepsbouw. De schelpenvisserij was van belang naast de gewone visserij. De 19e eeuw bracht een terugval als gevolg van het verzanden van de Zuiderzee waardoor de haven van Makkum niet meer bereikt kon worden. De bedrijvigheid liep terug en alleen de scheepsbouw en wat aardewerkfabrieken bleven over.

Het wapen van Makkum vertoont een blauw schild, waarop een gouden zeemeermin oprijzende uit een groene zee, in de rechter hand een zilveren zeilschip en in de linkerhand een zilveren kalkoven dragende. De heraldische kleuren zijn: azuurblauw, sinopelgroen en zilver.

Zeemeermin: teken van de scheepvaart.

Schip: verwijst naar de visserij.

Kalkoven: kalkbranderijen vormden een belangrijk middel van bestaan. Makkum zou in 1622 honderd kalkovens gehad hebben.

Lossen in Workum

De winter van 1939-1940, ook bekend als de mobilisatiewinter, was in Nederland, met een gemiddelde temperatuur van $-1,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ in De Bilt, de koudste winter sinds 1845. Januari was een extreem koude maand (de koudste in de 20e eeuw) met zeer veel sneeuwoverlast.

AREND HORJUS

hoog.

In de schuren waar nu de garage Horjus is gevestigd was in de mobilisatie tijd een paardenstal van het leger. Omdat wij al een week te laat waren met het lossen van de wagons vroegen wij de dienstdoende officier om hulp. Twee soldaten stelden zich beschikbaar om met twee dikke Belgen uit de stal onze slee met lege zakken naar het perron in Workum te brengen. Wij konden dan daar de brandstof in de zakken doen en de zakken tijdelijk op het perron zetten tot de dooi in zette en wij ze konden ophalen.

Om elf uur 's morgens zijn we met een grote met lege zakken geladen slee uit Makkum vertrokken. Wij waren met zes man, twee soldaten, Fokke en Jo Bouma, Frans en ik (ik was nog maar net 16 jaar).

De paarden konden op verschillende stukken de slee maar nauwelijks door de sneeuwlopen trekken en wij moesten mee duwen. Onderweg kwamen wij nog een slee te gemoed met melkbussen, getrokken door twee paarden. De paarden zaten tot aan hun buik in de sneeuw, zoveel sneeuw lag er op die plek. Bij Jakleset zat het helemaal dicht en moesten wij een heel stuk door het land. Op de viersprong bij Fokkeoord was het stuk naar Ferwoude ook niet te begaan.

Wij zijn toen naar Gaast gegaan en van daar naar Workum. Om vier uur waren wij bij het station, de zakken werden afgeladen en de soldaten zijn direct met de slee weer naar Makkum vertrokken. Wij moesten toen de wagons nog leeg maken. Tussen 10 en 11 uur waren wij daar klaar mee.

Jo had intussen naar Makkum gebeld dat wij die nacht in Workum zouden blijven slapen, zodat ze daar niet ongerust zouden worden. Daar te blijven was niet de bedoeling. Toen wij klaar waren zijn we, hoe moe wij ook waren, vertrokken.

Jo Bouma was tegen de 20 jaar en een sterke vent en die wilde naar huis. Wij gingen nu langs de zeedijk. Boven op de dijk lag geen sneeuw en was het goed te lopen. Maar het was daar bar koud en als je dan achter een hek kwam dan was het daar zo lekker warm meende je. Ik wilde daar dan even uit rusten, maar Jo jaagde je op. Doorlopen was het parool. Als wij waren gaan zitten waren wij daar doodgevroren. Om drie uur midden in de nacht belden wij mem uit haar bed. Ze dacht dat wij nog in Workum waren. De volgende morgen bleek dat ik grote blaren onder mijn voeten had, maar voor de rest heb ik van die reis niets over gehouden.

Vlak voor de oorlog in de winter van 1939/40 was Makkum door hevige sneeuwval geheel van de buitenwereld afgesloten. Auto's reden er niet meer, de winkeliers gingen met een klein sleetje lopend naar Bolsward om de meest noodzakelijke kruidenierswaren op te halen. Ik kon ook niet naar de Ulo in Bolsward.

De brandstof kregen wij altijd per wagon in Workum aangeleverd, Frans ging dan met een praam naar Workum om de brandstof op te halen. Die winter kon dat niet omdat alle vaarten ook dicht gevoren waren. De spoorwegen konden nog wel rijden en zodoende konden de mijnen de bestelde brandstof wel in Workum leveren. De wagon met brandstof moest binnen een bepaalde tijd gelegegd worden. Wij kregen bericht dat er in Workum een wagon was aangekomen, tegelijk met een wagon voor collega Bouma. Goede raad was duur, want de boete voor te laat lossen was voor die tijd erg

LUINGE stamboom

ROLAND DE JONG

Generatie VII

Willem Luinge, geboren 1795 in Peize, gedoopt 26-4-1795, overleden 6-3-1833 in Peize, zoon van Roelf Luinge en Marchien Popkes Mulder.

Gehuwd 29-4-1818 in Peize met Jeichien Alberts Bakker, geboren 25-11-1792 in Peizerhorst, gedoopt Peize 9-12-1792, overleden 5-11-1880 in Vries, dochter van Albert Hindriks Bakker en Jantien Wilkens.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Margien Luinge, geboren 27-6-1819 in Eelde, overleden 3-1-1904 in Assen.

Gehuwd 9-5-1846 in Roden met Willem Jans Lamberts, geboren 10-1-1810 in Peize, gedoopt 21-1-1810, overleden 27-6-1885 in Donderen, Vries, zoon van Jan Lamberts en Jantien Berends Schuurman.

2. Jantien Luinge, geboren 14-3-1821 in Eelde, overleden 21-11-1886 in Peize.

Gehuwd 1-6-1854 in Peize met Jacob Ansing, geboren 5-11-1827 in Peize, overleden 2-5-1897 in Peize, zoon van Berend Popkes Ansing en Trientien Jacobs Holt.

3. Roelof Luinge, geboren 20-4-1824 in Eelde, overleden 21-12-1872 in Smilde.

Generatie VIII

Roelof Luinge (timmerman,) geboren 20-4-1824 in Eelde, overleden 21-12-1872 in Smilde, zoon van Willem Luinge en Jeichien Alberts Bakker.

Gehuwd (1) 25-5-1849 in Smilde met Hendrikje Bennink, geboren 25-9-1820 in Smilde, overleden 22-9-1851 in Smilde, dochter van Roelof Jans Bennink en Frerikje de Vries.

Gehuwd (2) 29-5-1853 in Smilde met Maartje Arriens Meijerhof, geboren 17-6-1828 in Oosterwolde, Ooststellingwerf, overleden 11-5-1900 in Kloosterveen, Smilde, dochter van Arrien Hendriks Meijerhof en Jantje Klazen Fruiten.

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. Willem Luinge, geboren 2-9-1849 in Smilde, overleden 23-7-1869 in Havelte. Schaapherder.
2. Roelof Luinge, geboren 5-3-1851 in Smilde, overleden 9-12-1855 in Smilde.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

3. Arie Luinge (zie IXg), geboren 17-3-1854 in Smilde, overleden 7-3-1932 in Assen.

4. Roelof Luinge, geboren 14-2-1856 in Smilde, overleden 6-6-1857 in Smilde.

5. Hendrik Luinge, geboren 21-6-1858 in Smilde, overleden 12-6-1865 in Kloosterveen, Smilde.

6. Roelof Luinge, geboren 12-10-1860 in Smilde, overleden 30-5-1887 in Kloosterveen, Smilde.

7. Jan Luinge, geboren 10-1-1863 in Kloosterveen, Smilde, overleden 20-10-1944 in Smilde.

8. Markus Luinge, geboren 11-3-1865 in Kloosterveen, Smilde, overleden 14-9-1866 in Smilde.

9. Hendrik Luinge, geboren 7-3-1868 in Kloosterveen, Smilde, overleden 13-3-1871 in Smilde.

10. NN Luinge, geboren 16-11-1870 in Smilde, overleden 16-11-1870 in Smilde.

Generatie IX

Roelof Luinge, geboren 12-10-1860 in Smilde, overleden 30-5-1887 in Kloosterveen, Smilde, zoon van Roelof Luinge en Maartje Arriens Meijerhof.

Gehuwd 23-4-1887 in Smilde met Annigje Wanningen, geboren 17-3-1864 in Westeinde, Dwingeloo, overleden 10-2-1922 in Deventer, akte Dwingeloo, dochter van Geert Wanningen en Marchje Piepot, hertrouwd 20-2-1891 in Smilde met Jannes Hovingh, geboren 17-9-1850 in Smilde, overleden 5-2-1895 in Kloosterveen, Smilde, zoon van Leffert Hovingh en Gesina Homan, hertrouwd 26-10-1896 in Dwingeloo met Harm Pueper, geboren 9-11-1862 in Dwingeloo, overleden 11-11-1933 in Dwingeloo, zoon van Johannes Pueper en Geertje Hofman.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Roelof Luinge, geboren 17-6-1887 in Dwingeloo.

Generatie X

Roelof Luinge, geboren 17-6-1887 in Dwingeloo, zoon van Roelof Luinge en Annigje Wanningen.

Vader overleden voor de geboorte.

Gehuwd 17-11-1907 in Dwingeloo met Albertje Postema, geboren 14-10-1884 in Leggeloërveld, Dwingeloo, dochter van Jan Postema en Jantje Oostenbrink.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Roelof Luinge, geboren 4-4-1908 in Dwingeloo, overleden 21-3-1976 in Almelo.
2. Jantje Luinge, geboren 5-6-1910 in Dwingeloo.
3. Annigje Luinge, geboren 14-11-1911 in Diever.
4. Jan Waninge Luinge, geboren 18-4-1918 in Dwingeloo, overleden 14-11-1918 in Dwingeloo.

Roelof Luinge en Johanna Salet | 1956

Generatie XI

Roelof Luinge, geboren 4-4-1908 in Dwingeloo, overleden 21-3-1976 in Almelo, zoon van Roelof Luinge en Albertje Postema.

Hij is gehuwd op 19-11-1931 in Enschede met Johanna Salet (geboren in Enschede 19-9-1906 en overleden Almelo 19-2-1973), dochter van Hermanus Salet en Hendrikje Noortman.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Albertje Hendrika Luinge, geboren 10-1932 in Enschede, overleden.

2. Hendrikje Luinge, geboren 8-7-1935 in Enschede, overleden 8-4-2013 in Hengelo.

3. Roelof Luinge, geboren 7-1-1942 in Enschede, overleden 14-1-1942 in Enschede.

4. Roelofje Luinge, geboren 5-1-1945 in Enschede, overleden 19-6-1995 in Almelo.

Generatie XII

Hendrikje Luinge, geboren 8-7-1935 in Enschede, overleden 8-4-2013 in Hengelo, dochter van Roelof Luinge en Johanna Salet.

Zij is gehuwd op 8 september 1956 met Ynse de Jong (geboren 13 juni 1931, overleden 13 oktober 1988 beide in Hengelo) in Almelo.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Angeline de Jong, geboren 3 januari 1958 in Almelo.

2. Roland de Jong, geboren 4 februari 1960 in Hengelo.

3. Roy de Jong, geboren 24 januari 1964 in Hengelo.

HULPPOST MOEDER EN KIND

Propaganda voor de hulppost moeder en kind van de Nederlandsche Volksdienst

Na het lezen van onderstaand verhaal 'Onderduiken' van Arend Horjus, was ik benieuwd of ik iets kon vinden over de NSB dokter uit Joure. Het is waarschijnlijk de beruchte dokter Osinga, over wie ik las ik op de website Gaasterland in WO II.

Onderduiken

In Juni 1941 kregen wij een persoonsbewijs dat je altijd bij je moest hebben om je te identificeren bij aanhouding.

In de herfst van 1942 kreeg ik een oproep om mij te laten keuren voor de Arbeidsdienst. Een NSB dokter in Joure deed de keuring en alles wat niet al te wrak was werd goed gekeurd. Na de keuring kreeg je bericht wanneer en waar je je moest melden. Kwam je niet dan werd de veldwachter gestuurd om je op te halen.

Voordat de politie kwam was ik al vertrokken. Ik had al een onderduik adres gekregen bij Lourens Lutgendorf in Uchelen bij Apeldoorn. Omdat je nog helemaal geen ervaring had met het onderduiken (wij kenden eigenlijk niemand die dat ging doen of deed) was je bang dat ze je overal zouden zoeken. Mijn zuster Anne had kennissen in Amsterdam (Elzinga een oude vriend van mijn vader). Via Stavoren en Enkhuizen ben ik met Anne naar Amsterdam gereisd, daar zijn we een nacht gebleven en de volgende dag doorgereisd naar Uchelen.

Met Frits Hiemstra uit Skuzum die daar in de buurt ook ondergedoken was (onze Anne had hem daar ook heen gebracht) ging ik 's avonds vaak de bossen in. Omdat in Makkum langzamerhand ook veel meer onderduikers kwamen en er geen razzia's plaatsvonden, ben ik na een halfjaar op een fiets op kussie banden terug gegaan naar Makkum.

Ik kan mij nog herinneren dat de Noord-oostpolder toentertijd net droog viel. Mijn fietsroute ging over de oude IJsselmeerdijk bij Vollenhove en daar was de polder gedeeltelijk al drooggevallen. Men was daar al bezig sloten te graven in de uitgestrekte rietvelden.

Voor de veiligheid ben ik die avond bij tante Beth in Workum gebleven en de volgende dag toen de kust veilig was doorgegaan naar Makkum.

Gedurende de onderduiktijd moesten wij toch wat voor de kost doen, want brandstof om te verkopen was er praktisch niet. In het begin van de oorlog werden er nog brandstofbonnen uitgereikt maar op het laatst was er niets meer om te verdelen. Wij hadden nog een kleine voorraad en daar wilde men wel dikke prijzen voor betalen. Mem was daar erg consequent in ze wilde beslist niet zwart verkopen. Wij gebruikte er zelf ook niets van, maar de oude man op de buurt die een bloedziekte had en altijd rilde van de kou kreeg in de winter wel, zonder bonnen, brandstof van onze kleine voorraad. *Arend*

De Nederlandsche Volksdienst

Over de dokter uit Joure heb ik kunnen vinden dat hij werkte voor de Nederlandsche Volksdienst.

De Nederlandsche Volksdienst werd in juli 1941 opgericht naar voorbeeld van de Nationalsozialistische Volkswohlfahrt in nazi-Duitsland. De oprichters van de NVD wilden al het sociale werk in Nederland bundelen in de NVD.

De NVD werd opgericht op initiatief en met hulp van de Duitse bezetter. Het ging de bezetters om de nazificering van het maatschappelijk werk in Nederland. Door zich in te zetten voor de NVD, steunde men in feite de

vijand. Conform de uit 1941 daterende statuten was het doel van de NVD: de verzorging van alle Nederlanders, uit een oogpunt van zorg voor het volk en de welvaart. In de praktijk kwam de zorg neer op steun aan slachtoffers van bombardementen, verstrekking van voedsel, kleding en babyuitzetten aan aanstaande moeders, jeugd tandverzorging en wijkverpleging.

De NVD was regionaal, per gemeente, georganiseerd onder één koepelorganisatie. Als gevolg van de nationaalsocialistische rassenleer kwamen gehandicapten en bejaarden niet voor zorg in aanmerking. De NVD gaf alleen hulp aan arische gezinnen. Zieken werden wel geholpen, maar ook weer alleen als ze ariër waren.

Nieuwsblad van Friesland : Hepkema's courant | 17-11-1943

Dokter Osinga

JOURE. Alhier is door den Ned. Volksdienst een goed bezochte vergadering in Hotel Terwisga gehouden. Uit alle dorpen van de Buurtschap waren de medewerkers gekomen.

De bijeenkomst stond in het teken van W.H.N., terwijl voorts de heer J. Brouwers, Prov. Voorlichtingsleider van den Ned. Volksdienst in Friesland, in een belangwekkende rede doel en streven van den Ned. Volksdienst uiteenzette.

Nadat het Buurtschanshoofd, Dr. Osinga van Joure, de vergadering geopend had, werden eerst zaken betreffende de collecten enz. van W.H.N., afgedaan. Daarna sprak de heer Brouwers. Spreker gaf eerst een historisch overzicht omtrent het liefdadigheidswezen sinds de Fransche revolutie in 1789. Tot het jaar 1940 was ook de heerschende opvatting in Nederland, dat men eerst schrijnend

leed moest zien, dan nas kwamen de liefdadigheidsverenigingen, die ons land bij vele honderdtallen kende, in actie om hulp te bieden. Vaak kwam dan de hulp te laat en bijna nooit werd afdoende geholpen.

In den Ned. Volksdienst is dit principieel anders. De grondregel voor hulpverlening is hier dat ieder gezond en sociaal Nederlandsch gezin, dat bulten eigen schuld in moeilijkheden is geraakt, aanspraak kan maken op hulp en bijstand van den Ned. Volksdienst. Niet tot het terrein van den Ned. Volksdienst behoort de zorg voor de Ouden van Dagen, a-socialen en onvolwaardigen. Uitvoerig ging spreker in on den nood van de Ouden van Dagen, die in de achter ons liggende periode aan hun lot werden overgelaten of na een goed besteed leven met een fooi werden afgescheept. "Voor deze groep ' volksgenooten is er geen andere oplossing dan een staatspensioen, waarmede zij naar behooren kunnen rondkomen. Financieel kan de Ned. Volksdienst deze taak niet op haar schouders nemen; hier dient de staat in te grijpen. De zorg voor onvolwaardigen, krankzinnigen, idioten enz. is reeds door den staat goed geregeld. Ja, het was steeds zoo, dat de kosten aan deze groepen besteed enorm hoog waren, terwijl onze werklozen met hun krachtige en vaak kinderrijke gezinnen naar huis werden gestuurd met een steunbedrag, dat lag beneden de kosten, die één krankzinnige per week aan den staat kostte. Hierin moet verandering komen. De even genoemde groepen dienen een goede verzorging te genieten, maar de gezonde en in moeilijkheden geraakte gezinnen dienen beter te worden geholpen. Dit is nu de groote taak van den Ned. Volksdienst in het belang van onze volksgemeenschap.